

เชอเหอเหอ

โดย นายครุย

ตอน พระเทวทัตถูกแผ่นดินสูบ

ตามเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่ง ขณะที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่อนุปิยอัมพวัน ได้มีขัตติยกุมาร ๖ พระองค์ คือ ภัททิยสาकยราช อนุรุธะ อานนท์ ภคุ กิมพิละ และเทวทัต เป็น ๑ ทั้งนายอุบาลีช่างตัดผม ทูลขอบวชในสำนักของพระพุทธองค์ หลังจากบวชแล้ว แต่ละท่านได้บรรลุคุณวิเศษแตกต่างกันไป คือ พระภัททิยะ พระอนุรุธะ พระภคุ พระกิมพิละ และพระอุบาลีได้บรรลุพระอรหันต์ พระอานนท์ได้บรรลุโสดาปัตติผล ส่วนพระเทวทัตได้บรรลุฤทธิ์อันเป็นของปฤชณ

ในสมัยหนึ่ง ขณะที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ ณ กรุงโกสัมพี ได้มีพุทธศาสนิกชนพากันทำบุญบำเพ็ญกุศล ต่างคนต่างถือผ้า ข้าวปลาอาหารตลอดถึงเกวียนและน้ำปานะ เป็นต้น มุ่งหน้าไปยังวิหารชนิดมีด้ามไม้ทุกวัน ต่างถามกันให้แจ้งแจ้งว่า พระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ไหน พระสารีบุตรเถระอยู่ที่ไหน พระมหาโมคคัลลาน

เถระอยู่ที่ไหน พระมหากัสสปเถระอยู่ที่ไหน พระอุบาลีเถระอยู่ที่ไหน พระภัททิยเถระอยู่ที่ไหน พระอนุรุธเถระอยู่ที่ไหน พระอานนท์เถระอยู่ที่ไหน

ที่ไหน พระภุคเระอยู่ที่ไหน พระกิมพิละเระ
อยู่ที่ไหน ดังนี้ แล้วต่างตรวจดูที่นั่งของพระเระ
ดังกล่าว ไม่มีใครสักคนที่เอ่ยปากถามว่า "พระ
เทวทัตอยู่ที่ไหน" ข้อนี้เป็นเหตุให้ท่านรู้สึก
น้อยใจ เพราะอย่างน้อยก็ออกบวชพร้อมด้วย
สากยะเหล่านี้ และข้อสำคัญตัวท่านเองก็เป็น
ขัตติยบรรพชิตเช่นเดียวกันทำไมพุทธศาสนิกชน
จึงถวายลาภสักการะให้เฉพาะพระเระเหล่านี้
คนนั่งหัวโคอยู่ทั้งคน ไม่มีใครเอ่ยถึงชื่อแล้ว
น้อมนำลาภสักการะเข้ามาถวายบ้าง พระเทวทัต
จึงคิดเคล็ดต่อไปว่า จะทำอย่างไรดีหนอ จะคบ
กับใครดีหนอ เพื่อให้เขาเลื่อมใสแล้วน้อมนำ
ลาภสักการะมาถวาย พระเจ้าพิมพิสารแห่งมครรัฐ
พร้อมกับบริวารเป็นจำนวนมากหรือก็ดำรงอยู่
ในโศดาปตติผลแล้ว ไม่สามารถจะสมคบกับ
พระองค์ได้ แม้กับพระเจ้าโกศล ก็ไม่สามารถ
จะสมคบได้ เพราะล้วนแต่เลื่อมใสศรัทธาพระ-
พุทธเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ในที่สุดจึงได้ข้อตกลงใจว่า
จะมีก็เห็นแต่อาชาตศัทรุกุมาร ผู้เป็นพระราช
โอรสของพระเจ้าพิมพิสารเท่านั้น ซึ่งยังเด็กอยู่
ไม่รู้จักคุณและโทษของใคร ใครสามารถสมคบ
กับพระกุมารและทำให้พระองค์เลื่อมใสศรัทธาได้
ดังนี้แล้ว ได้ออกจากกรุงโกสัมพี บ่ายหน้า
ไปยังเมืองราชคฤห์ เนรมิตเพศเป็นเด็กน้อย
พันธุพิช ๔ ตัว คือที่ข้อมือทั้งสอง และข้อเท้า
ทั้งสอง พันธุพิชตัวหนึ่งที่คอตัวหนึ่งทำเป็นเทริด
บนศีรษะ ตัวหนึ่งทำเจวียงบ่าลงจากอากาศด้วย
สังวาลงูพิษนี้ นั่งลงบนพระเพลาของอาชาตศัทรู-
กุมาร พระกุมารสะดุ้งกลัวอย่างสุดขีด พร้อมกับ
อุทานขึ้นมาว่า ท่านเป็นใคร เด็กน้อยจึงถวาย

พระพรว่า อาตมาคือพระเทวทัต ดังนี้ เพื่อจะ
บรรเทาความกลัวของพระกุมาร จึงกลับอัดภาพ
นั้นเป็นภิกษุทรงสังฆาฏิ บาตร และจีวร ขึ้นอยู่
เบื้องหน้าด้วยอาการสำรวม พระกุมารเห็นเป็น
อัสภรย์ยิ่งนัก จึงบังเกิดความเลื่อมใสศรัทธา
เป็นอย่างยิ่งจึงถวายความอุปถัมภ์แก่พระเทวทัต
ชนิดทุ่มจนสุดพระองค์

ฝ่ายพระเทวทัต เมื่อถูกลาภสักการะเป็น
อันมากครอบงำ จึงบังเกิดความคิดชั่วร้ายขึ้นถึง
ขนาดว่าจะบริหารภิกษุสงฆ์เสียเอง ความคิด
อันเป็นอกุศลจิตเพียงเท่านี้ ทำให้เสื่อมจากฤทธิ์
ทันที

ครั้งหนึ่ง ขณะที่พระพุทธเจ้ากำลังทรง
แสดงธรรมแก่พุทธบริษัทอยู่ ณ พระเชตะวัน
มหาวิหาร พระเทวทัตได้กราบทูลขอให้พระองค์
มอบการบริหารคณะสงฆ์แก่ตน โดยอ้างว่า
พระพุทธองค์ทรงชราแก่เฒ่าแล้ว ขอให้จึงทรง
เป็นผู้ชวนชวายน้อย ประกอบเนื่อง ๆ ซึ่งธรรม
เครื่องอยู่สบายในทิฏฐธรรม ตนจะขออาสา
บริหารภิกษุสงฆ์เอง แต่ได้รับการปฏิเสธจาก
พระพุทธองค์ จึงทำให้พระเทวทัตเสียหน้า
แสดงอาการฮึดฮัดแบบไม่พอใจ และผูกอาฆาต
ในพระพุทธองค์เป็นครั้งแรก แล้วจึงเดินออก
จากที่แสดงธรรม

ต่อมา พระพุทธเจ้ารับสั่งให้ทำปาสาณีย-
กรรม(กรรมอันสงฆ์ควรประกาศ)แก่พระเทวทัต
ณ กรุงราชคฤห์ ข้อนี้เป็นสาเหตุให้พระเทวทัต
ครุ่นคิดอย่างหนักเพื่อหาอุบายแก้แค้นและกำจัด
พระพุทธองค์เสีย เมื่อได้โอกาสเหมาะ จึงคอด

เข้าไปเฝ้าอชาตศัตรูกุมาร ทูลพรรณาด่าง ๆ แบบชักแม่น้ำทั้งห้าขึ้น ในทำนองว่า ในสมัยก่อนโน้น มนุษย์มีอายุยืน แต่เดี๋ยวนี้เริ่มมีอายุน้อยลง ก็ขอที่พระกุมารจะพึงทิวงคลเสียตั้งแต่ยังทรงเป็นพระกุมาร นั่นคือหนทางที่เป็นไปได้วิธีการที่ดีที่สุด และเพื่อความไม่ประมาท พระกุมารพึงสำเร็จโทษพระบิดาเสียแล้วอภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ ส่วนตนจะสำเร็จโทษพระพุทธเจ้าแล้วจะเป็นพระพุทธเจ้าเสียเองจากคำพูดหวานล่อมดั่งกล่าวทำให้พระกุมารหลงเชื่อและเห็นดีเห็นงามด้วย จึงรับสั่งให้จับพระเจ้าพิมพิสารผู้เป็นพระราชบิดา แล้วสถาปนาตนเองขึ้นเป็นกษัตริย์แทน และต่อมาพระเจ้าพิมพิสารได้สิ้นพระชนม์ในที่คุมขัง

ฝ่ายพระเทวทัตโดยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าอชาตศัตรู ได้เริ่มแผนการชั่วร้ายต่าง ๆ เพื่อกำจัดพระพุทธเจ้า เริ่มตั้งแต่ขึ้นเขาคิชฌกูฏ แล้วลี้ภัยหนีลงมาทักพระพุทธองค์ แต่งนายขมังธูยิงพระพุทธองค์ ในที่สุด แม้กระทั่งให้ปล่อยช้างศึกมณีนชื่อนาฬาคีรออกมาหมายจะให้สังหารพระพุทธองค์ แต่ไม่สำเร็จ แผนการชั่วร้ายต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นที่โจษจันกันอึงมีทั่วพระนครว่า ใครเป็นသူการ และใครให้การสนับสนุน พระเจ้าอชาตศัตรูได้สดับคำซุบซิบนินทาจากมหาชนดั่งกล่าว จึงบังเกิดความสลดพระทัยที่ทรงหลงผิดโดยตกเป็นแนวร่วมของพระเทวทัต เมื่อสำนึกพระองค์ได้ จึงรับสั่งให้นำสำรับที่เขยนำไปถวายแก่พระเทวทัตกลับคืนมาและมีได้เสด็จไปยังที่อุปฐากของพระเทวทัต

อีกเลย แม้ชาวพระนครก็เช่นเดียวกัน ไม่มีใครยอมถวายอาหารบิณฑบาตแก่ท่านและสาวกอีก

เป็นอันว่า พระเทวทัตได้เสื่อมจากลาภและสักการะอย่างทันตาเห็น เพราะกรรมชั่วที่ตนพยายามทำดั่งกล่าวมา ถึงกระนั้นก็ยังประสงค์จะเลี้ยงชีวิตด้วยการหลอกลวงชาวบ้านอีก เมื่อได้โอกาสจึงเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าแล้วทูลขอวัตถุ ๕ ประการ คือ ภิกษุทั้งหลายพึงปฏิบัติดังนี้ตลอดชีวิต

๑. จงอยู่แต่ในป่า
๒. เที่ยวบิณฑบาต
๓. นุ่งห่มผ้าบังสุกุล
๔. อยู่โคนต้นไม้
๕. ไม่ฉันปลาและเนื้อ

พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธพรทั้ง ๕ ประการนี้ พระเทวทัตเมื่อหมดหนทาง จึงชักชวนและเกลี้ยกล่อมพระบวชใหม่ให้หลงเชื่อได้ประมาณ ๕๐๐ รูป แล้วจึงพากันหลีกไป

พระเทวทัตพร้อมด้วยพรรคพวกเที่ยวवादประกาศถึงความเคร่งครัดของพวกตนโดยชี้วัดวัตถุ ๕ ประการดังกล่าวเป็นจุดขาย และเที่ยวทำลายสงฆ์ ทำให้พุทธศาสนิกชนจำนวนไม่น้อยหลงเชื่อและเลื่อมใสศรัทธา ด้วยพระมหากรุณาคุณพระพุทธเจ้าได้ตรัสเรียกมาตักเตือนว่าการทำลายสงฆ์นั้นมีโทษหนักมาก แต่พระเทวทัตมิได้แยแสต่อพุทธคำรัส เข้าวันหนึ่ง ขณะบิณฑบาตสวนทางกับพระอานนท์ จึงถือโอกาสแจ้งให้พระอานนท์ทราบ ว่า นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

พวกคนจะแยกทำอุโบสถ แยกทำสังฆกรรม
จากพระพุทธเจ้าและภิกษุสงฆ์

พระอานนท์เถระได้กราบทูลความนั้นแด่
พระพุทธเจ้า พระพุทธองค์เมื่อทรงสดับดังนั้น
ก็บังเกิดธรรมสังเวช

พอถึงวันอุโบสถ พระเทวทัตนั่งอยู่ ณ
ส่วนข้างหนึ่ง พร้อมด้วยภิกษุบริวารของตน จึง
ประกาศให้ทราบถึงความเคร่งครัดในวัตรปฏิบัติ
ของพวกตน โดยยึดปฏิบัติตามวัตร ๕ ประการ
แล้วได้พาภิกษุผู้หลงเชื่อเหล่านั้นไปสู่คยาสี่สะ
ประเทศแยกตัวออกจากพระพุทธเจ้าโดยเด็ดขาด
ท่านจึงชื่อว่า ได้ทำลายสงฆ์ด้วยประการฉะนี้

ต่อมาภายหลัง พระพุทธเจ้าได้ส่งพระสารี
บุตรและพระมหาโมคคัลลานะไปพราศสอนจน
ภิกษุเหล่านั้นเข้าใจ จึงกลับใจเข้าหาพระพุทธ
เจ้าและกลับมาพร้อมกับพระอัครสาวกเหตุการณ์
เกี่ยวกับการช่วงชิงสาวกครั้งนั้น เป็นที่ฮือฮา
กันเป็นอย่างมาก เพราะฝ่ายพระเทวทัตพ่ายแพ้
อย่างหมดรูป จึงทำให้ศิษย์เอกองค์หนึ่งของ
พระเทวทัต ชื่อพระโกกาทิสะ โกรธมาก ที่เคย
เคียดพระเทวทัตแล้วว่าอย่าไปแยแสและไว้วางใจ
พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะแต่พระเทวทัต
ไม่เชื่อ จึงโน้มคอพระเทวทัตลงมาแล้วเอา
หัวเข้ากระแทกเข้าที่ทรวงอกอย่างแรง ถึงกับ
เลือดอุ่น ๆ พุ่งออกจากปาก และจับไข้ตลอด
เวลาถึง ๕ เดือน

ในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต พระเทวทัตได้
สำนึกผิดถึงความชั่วช้าที่ได้ก่อขึ้น จึงได้ขอร้อง
ให้พวกลูกศิษย์พาไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พวกลูก

ศิษย์หามไปด้วยเตียงเมื่อไปถึงใกล้วัดพระเชตะวัน
จึงวางเตียงลงที่ขอบสระโบกขรณี แล้วก็พากัน
ลงไปอาบน้ำที่สระ

ฝ่ายพระเทวทัตลุกขึ้นจากเตียงแล้ววาง
เท้าทั้งสองบนพื้นดินเท้าทั้งสองนั้นก็จมแผ่นดิน
ลง และแล้วค่อย ๆ จมลง เริ่มตั้งแต่ข้อเท้า
หัวเข่า สะเอว หน้าอก จนถึงคอ ในเวลาที่
กระดูกกลางจดถึงแผ่นดิน ได้กล่าวคาถานี้ว่า

"ข้าพระองค์ ขอถึงพระพุทธเจ้าพระ
องค์นั้น ผู้เป็นบุคคลเลิศ เป็นเทพยิ่งกว่า
เทพ เป็นสารีรย์คนรชน มีพระจักขุ
รอบคอบ มีพระลักษณะแต่ละอย่างเกิด
ด้วยบุญตั้งร้อย ว่าเป็นที่พึ่ง ด้วยกระดูก
เหล่านี้พร้อมด้วยลมหายใจ"

และแล้วก็จมลงดินไปเกิดในอเวจี มีร่างกาย
สูงประมาณ ๓๐๐ โยชน์ สิริระดูสอดเข้าไป
ในแผ่นเหล็กข้างบนจนถึงหมวกหู เท้าทั้งสอง
จมลงไปแผ่นเหล็กข้างล่างจนถึงข้อเท้า
หลาวเหล็กประมาณลำตาลขนาดใหญ่แทงทะลุ
ทั้งข้างหน้าข้างหลัง อีกหลาวหนึ่งแทงจาก
กระหม่อมทะลุกัน พระเทวทัตนั้นไหวติงไม่ได้
เพราะเป็นผู้ผิดในพระพุทธเจ้าผู้ไม่หวั่นไหว
ถูกไฟไหม้อยู่ในอเวจีอย่างนั้น ด้วยประการ
อย่างนี้

ในที่สุดแห่งแสนกัลป์แต่กัลป์นี้ไป พระ
เทวทัตจะได้เกิดเป็นพระปัจเจกพระพุทธเจ้า นามว่า
อัญญิสสระ ด้วยอานิสงส์ในวาระสุดท้ายแห่ง
ชีวิตได้สำนึกผิด แล้วขอถึงพระพุทธเจ้าว่าเป็น
ที่พึ่ง ●